

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/94/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3223200180
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3223200180.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, pracovisko Bánovce nad Bebravou, dieťa rodičov: matky A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. D., štátnej občianky SR a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. D., štátneho občana SR, v spojenom konaní o návrhu na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX, D. E. D., štátnej občianky SR a o návrhu otca maloletého dieťaťa na zverenie maloletého dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry v Trenčíne, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. BN-3P/18/2023-147 zo dňa 28. júna 2023, takto

rozhodol:

Odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. BN-3P/18/2023-147 zo dňa 28. júna 2023 o d m i e t a .

Rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. BN-3P/18/2023-147 zo dňa 28. júna 2023 p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“, „prvostupňový súd“) rozhodol tak, že „I. Maloletá A. B., nar. XX.XX.XXXX v D. E. D. sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. G. XXXX/XX, D. E. D., štátnej občianky SR, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX v rovnakom rozsahu ako rodičia, má právo ju zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

II. Matka maloletého dieťaťa je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima podľa osobitného predpisu vždy do 15. dňa v tom ktorom kalendárnom mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, a to na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, Nám. SNP 151/6, Partizánske, číslo účtu IBAN: H..

III. Otec maloletého dieťaťa je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 100 € mesačne vždy do 15. dňa v tom ktorom kalendárnom mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, a to na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, Nám. SNP 151/6, Partizánske, číslo účtu IBAN: H..

IV. Návrh otca maloletého dieťaťa na zverenie maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX do jeho osobnej starostlivosti, zo dňa 20.02.2023, doručený súdu dňa 20.02.2023 sa zamietá.

V. Súd zrušuje výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX uložené rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k. 3P/4/2015 - 40 zo dňa 25.02.2015 právoplatným dňa 25.03.2015 v spojení s uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 1P/48/2017 - 101 zo dňa 11.01.2018, právoplatným 12.01.2018.

VI. Súd u r č u j e nad výchovou maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - povinnosť rodičov maloletej A. B., otcovi F. B., nar. XX.XX.XXXX a matke A. C., nar. XX.XX.XXXX podrobiť sa odbornému poradenstvu, zameranému na rozvoj rodičovských zručností, ktoré bude realizované na Centre pre deti a rodiny Trenčín, pracovisko Bánovce nad Bebravou, ul. Textilná 4, a to po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia súdu v rozsahu 50 hodín.

VII. Týmto rozsudkom sa ruší uznesenie Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 6P/98/2022 - 22 zo dňa 05.12.2022, právoplatným 03.01.2023, o nariadení neodkladného opatrenia.

VIII. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Podaním doručeným okresnému súdu dňa 20.02.2023, doplneným dňa 13.03.2023 sa otec maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX domáhal zverenia maloletej A. do svojej osobnej starostlivosti, nakoľko maloletá bola uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 6P/98/2022-22 zo dňa 05.12.2022, vykonateľným dňa 05.12.2022, právoplatným dňa 03.01.2023, o neodkladnom opatrení, dočasne odňatá z osobnej starostlivosti rodičov maloletého dieťaťa a dočasne zverená do osobnej starostlivosti B. C.. Otec maloletej odôvodnil svoj návrh tým, že maloletú má rád, dcéra sa pýta za ním, žiada, aby bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti jemu, nakoľko matka maloletej sa „ t.č. nachádza v ÚVV Ilava“. Podaný návrh bol zapísaný pod sp.zn. 3P/18/2023.

3. Návrhom doručeným okresnému súdu dňa 08.03.2023 sa navrhovateľka B. C. domáha zverenia maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko maloletá A. sa na základe uznesenia Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 6P/98/2022-22 zo dňa 05.12.2022, vykonateľného dňa 05.12.2022, právoplatného dňa 03.01.2023, o neodkladnom opatrení, nachádza v osobnej starostlivosti navrhovateľky. Navrhovateľka odôvodnila svoj návrh tým, že maloletá A. sa nachádza v jej osobnej starostlivosti od 15.12.2022, matka maloletej je vo väzbe a z tohto dôvodu nemôže vykonávať starostlivosť o maloletú, otec maloletej nemá vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o dieťa a tiež nedisponuje primeranými zručnosťami, aby vedel saturovať aktuálne potreby dieťaťa. Maloletá A. sa u navrhovateľky cíti dobre, je spokojná, riadne navštevuje základnú školu v D. E. D., výrazne si zlepšila prospech v škole, tiež si zvykla na denný režim a niektoré základné spoločenské a hygienické návyky- napr. stolovanie, dodržiavanie hygieny, vie poďakovať, je zdravá. Maloletá je v osobnom kontakte so svojim bratom, starými matkami z oboch strán rodičov a tiež je v kontakte so svojim otcom. Podaný návrh bol zapísaný pod sp.zn. 6P/22/2023.

4. Uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 3P/18/2023-37 zo dňa 24.03.2023, právoplatným dňa 30.03.2023 súd konanie vedené na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 3P/18/2023 a konanie vedené na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 6P/22/2023 spojil na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. 3P/18/2023. Uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 6P/98/2022-22 zo dňa 05.12.2022, vykonateľným dňa 05.12.2022, právoplatným dňa 03.01.2023 súd maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX dočasne odňal z osobnej starostlivosti rodičov maloletého dieťaťa- matky A. C., nar. XX.XX.XXXX a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorí sú povinní odovzdať maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX do dočasnej osobnej starostlivosti navrhovateľky B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. G. XXXX/XX, D. E. D.. Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 3P/4/2015-40 zo dňa 25.02.2015, právoplatným dňa 25.03.2015 okresný súd určil nad výchovou maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie-dohľad, ktorý sa bude realizovať za súčinnosti ošetrojúcej lekárky maloletého dieťaťa a obce alebo mesta, kde má maloleté dieťa trvalý pobyt. Uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 1P/48/2017 - 101 zo dňa 11.01.2018, právoplatným dňa 12.01.2018 súd rozhodol tak, že nemení výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletej určený rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k. 3P/4/2015-40 zo dňa 25.02.2015, právoplatným dňa 25.03.2015.

5. Maloletá A. B., nar. XX.XX.XXXX je dieťa rodičov: matky A. C., nar. XX.XX.XXXX a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX. Okresný súd s poukazom na § 44 odsek 1, 2, 3, 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "Zákon o rodine"), § 45 odsek 1 až 9 Zákona o rodine, § 62 odsek 1 až 5 Zákona o rodine, § 75 odsek I Zákona o rodine, § 81 ods. I Zákona o rodine, § 43 odsek I Zákona o rodine, § 38 odsek 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku (C.m.p.), § 37 ods. 2 Zákona o rodine a návrhu rozhodol tak, že maloletú A. zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky.

6. Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že maloletá A. B. je dieťa rodičov matky A. C. a otca F. B.. Toho času sa maloletá A. B. nachádza v osobnej starostlivosti svojej tety B. C., na základe vydaného neodkladného opatrenia, keď okresný súd skonštatoval, že zdravý fyzický aj psychický vývin maloletej je narušený a ohrozený vzhľadom k spôsobu života rodičov maloletej a k spôsobu ich starostlivosti o maloletú. Pred vydaním neodkladného opatrenia žili rodičia maloletého dieťaťa v spoločnej domácnosti spolu s maloletou, od 03/2022 na adrese B. I. D. E. D. v 1-izbovou mestskom nájomnom byte. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v rodine maloletej A. sú dlhodobé, od roku 2015 vykonávané opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí. Situácia v rodine však dlhodobo stagnuje, nakoľko spolupráca s rodičmi je komplikovaná - rodičia neumožňovali pravidelný výkon terénnej sociálnej práce v rodine, nezúčastňovali sa dohodnutých stretnutí na Agende sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ignorovali odporúčania sociálnych pracovníkov, odmietli dobrovoľnú spoluprácu so psychológom RPPS, či s Centrom pre deti a rodiny Trenčín. Obaja rodičia maloletého dieťaťa boli opakovane konfrontovaní s aktuálnou životnou situáciou maloletej dcéry, avšak obaja zastávali odmietavý postoj k akejkoľvek forme pomoci a opatreniam vykonávaným v rodine - najmä otec maloletej vystupoval dominantne, až arogantne, má sklony k agresívnemu správaniu, neguje a bagatelizuje výchovné pomery bez známok primeranej sebareflexie. Kolíznemu opatrovníkovi boli opakovane doručené podnety na prešetrovanie starostlivosti o maloletú. Počas návštevy pracovníkov sociálnej kurately v mieste bydliska maloletého dieťaťa (maloletá bola nájdená doma sama, bez starostlivosti akejkoľvek dospeléj osoby, a to dokonca v čase, kedy mala zdravotné problémy), boli pracovníci sociálnej kurately kontaktovaní susedmi dotknutej rodiny, ktorí sa zhodne vyjadrili tak, že z bytu, v ktorom maloletá so svojimi rodičmi býva je často počuť hluk, hádky, krik, vyjadrili sa, že majú obavu o zdravie a zdravý vývoj maloletého dieťaťa. Žiadali však zostať v anonymite, nakoľko sa obávajú otca maloletého dieťaťa. Z dlhodobého monitorovania situácie v rodine zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, tento dospel k záveru, že možno konštatovať, že rodičia spolu s maloletou boli nútení opakovane meniť podnájom, nakoľko sa u nich nemení vzorec správania - otec maloletej je vnímaný ako osoba s agresívnymi sklonmi, matka apatická, zlé susedské vzťahy, opakovane podané anonymné podnety na rodičov maloletej v novom mieste bydliska poukazujúce na hluk v nočných i denných hodinách, možné fyzické násilie, podozrenie z požívania omamných látok a alkoholu oboma rodičmi, strach o bezpečnosť maloletej, nízka hygiena domáceho prostredia, neplatenie nájomného, slabo podnetné prostredie pre maloleté dieťa a pod. Zo správy základnej školy, ktorú maloletá A. navštevuje vyplynulo, že maloletá v čase pred vydaním neodkladného opatrenia chodila takmer pravidelne na vyučovanie neskoro, nepripravovala sa podľa rozvrhu, nemala urobené úlohy, všetko si musela dorábať v škole, zápisy v žiackej knižke a slovníčku rodičia nekontrolovali, maloletá sa zhoršovala v prospechu. Zákonní zástupcovia maloletej sa nezaujímalí o školské povinnosti svojej dcéry, nezúčastňovali sa rodičovských združení, nedostávali sa ani na ďalšie stretnutia iniciované triednou učiteľkou maloletej. S poukazom na uvedené skutočnosti okresný súd odňal maloletú A. zo starostlivosti rodičov a túto na základe neodkladného opatrenia zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky.

7. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že maloletá A. sa t.č. aj naďalej nachádza v starostlivosti svojej tety (navrhovateľky), a to od 15.12.2022, jej školský prospech sa od toho času výrazne zlepšil, zle známky si opravila. Zo správy zo základnej školy zo dňa 30.05.2023 vyplynulo, že maloletá A. je v škole snaživá, riadne si plní povinnú školskú dochádzku, do školy chodí pravidelne, načas a kvalitne pripravená, nosí všetky potrebné pomôcky, má záujem o dobré známky. Triedna učiteľka sa vyjadrila, že maloletá A. sa veľmi v tomto školskom polroku zlepšila, dosahuje podstatne lepšie výchovnovzdelávacie výsledky. Je veľmi šikovná, aktívna na hodinách, slušná, dbá na mienku matkinej sestry (navrhovateľky) a jej priateľa, záleží jej na pochvale, rieši si úlohy naviac, len aby mala čo najlepšie známky. Maloletá A. zažíva úspech a má radosť zo svojich výsledkov. Teta (navrhovateľka) a jej priateľ sa informujú o A. prosperitu, veľmi sa jej venujú, učiteľka je s nimi v kontakte. Na vysvedčení jej vychádzajú samé jednotky. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že plnenie školských povinností

a zvládanie školského učiva v plnom rozsahu aktuálne zabezpečuje teta maloletej (navrhovateľka) spoločne s jej partnerom, pričom okrem toho zabezpečujú maloletej všetky životné potreby dôležité pre jej zdravý fyzický aj psychický vývin, venujú sa jej, chodia spolu na výlety, učia ju spoločenskému správaniu. Maloletá sa vyjadrila, že u navrhovateľky je spokojná, i keď prirodzene si ako každé dieťa praje bývať so svojimi rodičmi. Navrhovateľka, ktorá žiada, aby bola maloletá A. zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti do doby, ako si rodičia maloletej upravia svoj životný štýl, pomery a upevnia si svoje rodičovské zručnosti, je plne spôsobilá na výkon osobnej starostlivosti o maloletú, čo preukazuje aj doterajší výkon osobnej starostlivosti o maloletú. Navrhovateľka žije spolu so svojim partnerom v rodinnom dome v obci Prusy, kde má maloletá A. zariadenú detskú izbu a kde má zabezpečené všetky svoje potreby. Matka maloletej A. sa iba pred pár dňami vrátila z výkonu trestu odňatia slobody, pred výkonom trestu matka maloletej bola nezamestnaná, často a v značnej miere požívala alkoholické nápoje, a to aj v čase, kedy vykonávala osobnú starostlivosť o maloletú. V trestnom konaní jej bolo uložené ochranné protitoxikomanické liečenie, ktoré matka maloletej ešte nezačala vykonávať (na pojednávaní sa vyjadrila tak, že nevedela, že má nastúpiť na výkon ochranného liečenia v lehote 10 dní od doručenia výzvy), v ústave bola vo vynútenej abstinencii a preto toho času ešte nie je možné vyhodnotiť či a ak áno, akým spôsobom sa matka vysporiadala so svojim problémom s užívaním návykových látok (z vypracovaného znaleckého posudku v trestnej veci týkajúcej sa matky maloletej vyplynulo, že u matky bol znalcom zistený syndróm závislosti od viacerých psychoaktívnych látok - alkohol, marihuana, pervitín).

8. V čase rozhodovania okresného súdu matka maloletej ešte nebola zamestnaná, deklaruje však zmenu. Prejavovala snahu viesť riadny život, zamestnať sa, neužívať alkoholické nápoje, zabezpečiť si svoje pomery tak, aby sa mohla riadne starať o maloletú A.. Otec maloletej je zamestnaný, deklaruje, že omamné a psychotropné látky neužíva (po pojednávaní bol u otca vykonaný test na prítomnosť omamných a psychotropných látok s výsledkom negatívny). Matka i otec maloletej bývajú naďalej vo vyššie uvedenom prenajatom byte na ulici B. I. D. E. D., ktoré bývanie je už niekoľko v poradí, keďže podľa vykonaného dokazovania rodičia maloletej majú konflikty so susedmi (čo potvrdil aj samotný otec na pojednávaní), ktorí okrem iného oznámili na príslušné úrady aj to, že z bytu rodičov maloletej je počuť časté hádky a krik a majú obavu o život a zdravie maloletej.

9. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že v trestnej veci vedenej pred Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Bánovciach nad Bebravou, pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, bol vypracovaný znalecký posudok, kde znalec okrem iného skonštatoval, že maloletá A. trpí syndrómom CAN ako dôsledok zanedbávania starostlivosti rodičov. Znalec skonštatoval, že u maloletej vo verbálnej zložke intelektu možno pozorovať slabší rozvoj slovo - pojmového myslenia, čo môže poukazovať na menej podnetné prostredie, slabšiu vedomostnú úroveň, resp. informácie, ktoré načerpala vo svojom prirodzenom prostredí. Maloletá je výrazne nekritická k rodičom, ochraňuje rodičov, má tendenciu vytesňovať neprijemné zážitky z vedomia, resp. prítomná je represia ako obranný mechanizmus. Vo výchove maloletej absentujú vhodné podnety, dieťa je vychovávané pudovo, bez dostatočného hodnotového a morálneho ukotvenia. Takouto výchovou vznikajú nevhodné vzorce správania, chýbajú, resp. nie sú rozvinuté adekvátne návyky, postoje, spôsoby správania a reagovanie. Okresný súd konštatoval, že za daných skutkových okolností rodičia maloletého dieťaťa nie sú spôsobilí vykonávať riadnu starostlivosť o maloletú A.. Matka po výkone trestu odňatia slobody sa musí vysporiadať so svojou závislosťou, zamestnať sa, rodičia maloletého dieťaťa si musia upraviť svoje pomery a vzájomné vzťahy tak, aby medzi nimi nedochádzalo ku konfliktom, ktorých svedkom predtým bola aj maloletá A. a naviac si musia upevniť rodičovské zručnosti zamerané na uspokojenie všetkých dôležitých potrieb maloletého dieťaťa, s poukazom na čo, je podľa okresného súdu v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby táto naďalej zotrvala v starostlivosti svojej tety - navrhovateľky, ktorá spĺňa osobnostné, zdravotné a morálne predpoklady na výkon osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, spôsobom svojho života zaručuje, že osobnú starostlivosť o maloletú bude vykonávať riadne, pričom t.č. naplňa maloletému dieťaťu všetky jeho potreby, vytvára mu rodinné zázemie, zabezpečuje komplexnú starostlivosť a maloletá vo svojom fyzickom aj psychickom vývoji napreduje. Okresný súd uviedol, že rešpektoval aj vyjadrenia maloletej A. o tom, že by chcela bývať so svojimi rodičmi, a preto apeloval predovšetkým na rodičov maloletej, aby v záujme čo najskoršieho návratu maloletej do starostlivosti svojich rodičov, títo bezodkladne zmobilizovali svoj rodičovský potenciál, v zmysle uloženého výchovného opatrenia, v spolupráci s odborníkmi upevnili svoje rodičovské zručnosti, matka realizovala riadne a pravidelne ochranné protitoxikomanické liečenie (aby jeho účel bol čo najskôr naplnený), osvojila si a striktno dodržiavala pevný denný režim, zamestnala sa a v neposlednom rade,

aby obaja rodičia vyvinuli maximálne úsilie pre zlepšenie vzájomného vzťahu, pokiaľ rodičia maloletej majú záujem vychovávať maloletú A. spoločne tak, aby sa maloletá v čo najmenšej miere stávala svedkom ich hádok, ktoré správanie rodičov nie je v žiadnom prípade žiaduce pre zdravý psychický vývin ich dcéry. Za aktuálneho skutkového stavu je zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky v jeho najlepšom záujme.

10. Okresný súd konštatoval, že zverením maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, rodičom maloletej nič nebráni v tom, aby navrhovateľke vypomáhali so starostlivosťou o maloletú A. v dohodnutom rozsahu, rodičia, predovšetkým však otec maloletej by mal vyvinúť snahu na zlepšenie vzťahu s navrhovateľkou, ktorá v ťažkom období, ktorým si rodina maloletej prešla (závislosť matky od alkoholu a následné väzobné stíhanie matky maloletej, nedostatok rodičovských zručností otca maloletej), táto ponúkla pomoc rodine maloletej tým, že prevzala maloletú A. do svojej starostlivosti, ktorú navrhovateľka vykonáva doposiaľ bez zistených nedostatkov, keďže napäté vzťahy medzi rodičmi maloletej, predovšetkým otca maloletej s navrhovateľkou, ktorá je momentálne blízkou vzťahovou osobou maloletej A., vplývajú negatívne na prežívanie maloletého dieťaťa, ktoré svojich rodičov má prirodzene rado, túži po skorom návrate do ich osobnej starostlivosti. Okresný súd rozhodol tak, že maloletú A. zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a rodičov maloletej A. s prihliadnutím na ich zárobkové možnosti a schopnosti, ako aj opodstatnené potreby a vek maloletej (maloletá A. je žiačkou prvého stupňa základnej školy, v škole má zabezpečenú stravu, navštevuje školský klub detí, v súvislosti so školskou dochádzkou jej navrhovateľka zakupuje školské potreby, zabezpečuje potrebné oblečenie a obuv, hygienické potreby, potrebu bývania, maloletá je zdravá), zaviazal platiť výživné k rukám úradu, keď súd mal za to, že v možnostiach a schopnostiach otca maloletej je prispievať na výživu svojej maloletej dcéry sumou 100,-Eur mesačne (otec maloletej je zamestnaný s príjmom cca 1.000,-Eur mesačne, má súdom určenú vyživovaciu povinnosť aj voči maloletému synovi F. vo výške 30,-Eur mesačne, má výdavky spojené s bývaním a bežnými potrebami) a v možnostiach a schopnostiach matky maloletej je prispievať na výživu svojej maloletej dcéry sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima (matka maloletej sa vrátila dňa 15.06.2023 z výkonu trestu odňatia slobody, v čase rozhodovania okresného súdu bola nezamestnaná, pred výkonom trestu bola tiež nezamestnaná, okrem vyživovacej povinnosti k maloletej A., má vyživovaciu povinnosť k maloletému F., má výdavky spojené s bývaním a bežnými potrebami, ktoré jej aktuálne pomáha zabezpečiť otec maloletého dieťaťa).

11. Nad výchovou maloletej A. B. je rozsudkom Okresného súdu v Bánovciach nad Bebravou č. k. 3P/4/2015-40, právoplatným dňa 25.03.2015, nariadené výchovné opatrenie - dohľad, ktoré výchovné opatrenie dlhodobo neplní svoj účel. Maloletá A. je od decembra 2022 v osobnej starostlivosti navrhovateľky, zmenila teda výchovné prostredie, v ktorom si maloletá zlepšila školský prospech, osvojila si niektoré spoločenské návyky, rešpektuje autoritu dospelých, nastavené pravidlá vo výchove. Udržiava kontakt so svojimi príbuznými, s otcom, bratom, starými rodičmi z oboch strán rodičov, preto uložené výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletej A. B. nie je viac dôvodné, a preto ho okresný súd zrušil. Rodičia maloletej však podľa okresného súdu nedisponujú dostatočnými rodičovskými zručnosťami, v minulosti odmietali akúkoľvek dobrovoľnú spoluprácu s odborníkmi (psychológ, CDR), a preto je v záujme maloletej, aby rodičia boli adekvátne pripravení na skorý návrat maloletej A. do ich osobnej starostlivosti. S poukazom na uvedené, okresný súd uložil rodičom maloletej A. výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu, ktoré bude zamerané na rozvoj rodičovských zručností s prihliadnutím na aktuálne fyzické, ale aj emocionálne potreby maloletej. Keďže okresný súd zveril maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, návrh otca maloletého dieťaťa na zverenie maloletej A. do jeho osobnej starostlivosti, zo dňa 20.02.2023, doručený okresnému súdu dňa 20.02.2023, zamietol. Okresný súd zrušil uznesenie Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 6P/98/2022 - 22 zo dňa 05.12.2022, právoplatné dňa 03.01.2023, o neodkladnom opatrení. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 52 C.m.p..

12. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podali v spoločnom podaní písomne odvolanie matka a otec. (č.l. 162 spisu) V podanom odvolaní zdôraznili, že maloletú majú radi a chcú, aby bývala s nimi. Namietali, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Sociálny úrad je voči nim zaujatý. Pracovníčka sociálneho úradu pani J. sa k nim správala neštandardne, chodila k nim vyklopkávať aj s jej kamarátkami, len sa nad otcom a matkou vyvyšovala, a vyvrcholilo to tým, že podala na nich obvinenie z týrania maloletej a tiež kvôli zlej starostlivosti, jej trestné oznámenie však rodičia vyvrátili, tiež spochybňovali výsledok znaleckého posudku. Keď sú s maloletou rodičia tak, im príde maloletá v poriadku a normálna. Maloletá chce žiť s nimi a „stále sa na to pýta“.

13. K doručenímu odvolaniu rodičov sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý považoval napadnutý rozsudok za vecne správny a žiadal ho potvrdiť.

14. K doručenímu odvolaniu rodičov sa vyjadrila navrhovateľka B. C., ktorá uviedla, že sa stará o maloletú. Vo vzťahu k námietke rodičov v rovine znaleckého posudku zdôraznila časové súvislosti pri jeho vypracovaní. Poukázala na to, že maloletá je u nej v dočasnej starostlivosti, chcela zabrániť tomu, aby maloletá išla do detského domova.

15. Matka maloletej vo svojom vyjadrení uviedla, že súhlasí s odvolaním otca. (č.l. 182 spisu)

16. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe včas podaného odvolania otca maloletého preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu za aplikácie § 65, § 66 CMP postupom bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené podmienky pre nariadenie pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario, ak nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem a verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom za rešpektovania § 219 ods. 1, 3 CSP bol napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správne rozhodnutie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

17. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. BN-3P/18/2023-147 zo dňa 28. júna 2023 odmietol podľa § 386 písm. a) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

18. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) na konanie podľa CMP sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak CMP neustanovuje inak.

19. Podľa § 386 písm. a) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene.

20. Podľa § 362 ods. 1 veta prvá CSP, odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

21. Podľa § 121 ods. 4 CSP, ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

22. Podľa § 121 ods. 5 CSP, lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

23. Odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že aby mohlo dôjsť k vecnému prejednávaniu/preskúmaniu rozsudku okresného súdu v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania, musia byť splnené viaceré procesné podmienky odvolacieho konania. Jednou z týchto podmienok je včasnosť odvolania, teda jeho podanie v zákonom stanovenej lehote.

24. Z písomného vyhotovenia odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu nepochybne vyplýva, že účastníci, teda i matka boli okresným súdom náležite poučení o možnosti podania odvolania do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, prostredníctvom okresného súdu ku krajskému súdu, ktoré poučenie v konečnom dôsledku korešponduje aj so zákonnou úpravou v § 362 ods. 1 veta prvá CSP. V tejto spojitosti odvolací súd dodáva, že odvolacia lehota je lehotou zákonnou, čo znamená, že ju nemožno predĺžiť ani skrátiť. Pre začatie plynutia odvolacej lehoty je rozhodujúce riadne a v súlade s právnymi predpismi vykonané doručenie rozhodnutia. Odvolacia lehota je procesnou lehotou, čo znamená, že začína plynúť dňom, ktorý nasleduje po dni, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, t.j. po dni doručenia rozhodnutia. Na zachovanie tejto procesnej lehoty teda stačí, ak je odvolanie podané v posledný deň lehoty osobne na súde alebo orgánu, ktorý je povinný ho doručiť.

25. Bolo odvolacím súdom teda zistené, že napadnutý rozsudok bol matke doručený, a to do vlastných rúk už dňa 19.7.2023. Z doručky na č.l. 157 rub spisu jednoznačne vyplýva, že dňa 19.7.2023 došlo k úspešnému doručeniu rozsudku matke. Zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania matkou proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. BN-3P/18/2023-147 zo dňa 28. júna 2023, tak potom začala

plynúť nasledujúcim dňom, t.j. 20.7.2023 (štvrtok) a posledný deň takejto lehoty pripadol na 3.8.2023 (štvrtok) aj s poukazom na § 121 ods. 4 CSP. Pretože tento deň bol štvrtok a pracovný deň, tak 3.8.2023 bol posledným, kedy matka mohla podať včasné odvolanie. Matka využila možnosť podania odvolania v listinnej podobe a podľa údajov na obálke č.l. 163 spisu ho odovzdala na poštovú prepravu dňa 6.10.2023, teda po uplynutí 15-dňovej odvolacej lehoty. Preto odvolací súd podľa § 386 písm. a) CSP odvolanie matky odmietol ako oneskorene podané.

26. Keďže došlo k odmietnutiu odvolania matky proti napadnutému rozsudku odvolacím súdom, primárne pre zmeškanie odvolacej lehoty, nemal odvolací súd vytvorený priestor pre zaoberanie sa s vecnou (ne)správnosťou napadnutého rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. BN-3P/18/2023-147 zo dňa 28. júna 2023, resp. (ne)dôvodnosťou podaného odvolania matkou v podaní zo dňa 6.10.2023. (č.l. 162 spisu)

27. V rovine posúdenia (ne)včasnosti podaného odvolania otcom odvolací súd zvyrazňuje, že v zmysle zápisnice z ústneho pojednávania spísanej okresným súdom dňa 28.6.2023 (č.l. 142 spisu) otec zahlásil (na rozdiel od matky) podanie odvolania hneď po vyhlásení rozsudku okresným súdom (č.l. 146 spisu). Odvolací súd takto otcom zahlásené odvolanie dňa 28. júna 2023 v spojení s písomným podaním na č.l. 162 spisu a s poukazom na rozhodnutie publikované v Zborníku stanovísk, správ a rozhodnutí súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR 1Cz 84/73, Zborník IV, s. 764 a za aplikácie Čl. 2 CSP považoval za včas podané.

28. Vzhľadom na konštatovanie vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu a stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v písomnom vyhotovení rozhodnutia okresným súdom, krajský súd za aplikácie § 387 ods. 1, 2 CSP odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu. Z titulu aplikácie § 387 ods. 2 CSP v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 350/09 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo 170/2005, pri potvrdení rozhodnutia okresného súdu nie je potrebné, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakoval tie závery napadnutého rozhodnutia okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje, pretože odôvodnenia a rozhodnutia prvostupňového súdu a odvolacieho súdu tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), a tým je postačujúce len odkázať cez § 387 ods. 2 CSP (do 30.06.2016 cez § 219 ods. 2 OSP) na odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku okresného súdu.

29. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie odvolania otca, a pretože odvolací súd zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, a preto sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty odvolateľa nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže mu preto dať za pravdu. Len na zdôraznenie vecnej správnosti záverov súdu prvej inštancie, odvolací súd považuje za podstatné sa potom vyjadriť osobitne len k niektorým odvolacím dôvodom otca, v ostatnom poukazuje na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu (§ 387 ods. 2 CSP).

30. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP.

31. Vo vzťahu k odvolacím dôvodom otca maloletej a vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu, odvolací súd považuje za podstatné uviesť síce všeobecné, ale pre rozhodnutie odvolacieho súdu podstatné skutočnosti. Ústava pojem „súkromný a rodinný život“ bližšie nedefinuje. Keďže základné práva a slobody podľa ústavy je potrebné vykladať a uplatňovať v zmysle a duchu medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách (PL. ÚS 5/93, PL. ÚS 15/98), ústavný súd pri vymedzení obsahu uvedených pojmov prihliadal aj na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), týkajúcu sa predovšetkým čl. 8 dohovoru a konštatoval, že práva rodičov k deťom spadajú

pod pojem rodinný život, pričom vo veciach týkajúcich sa predmetných práv vždy treba vziať do úvahy najlepší záujem dieťaťa, ktorý môže prevážiť záujem rodičov. Spravidla nemá rodič právo na prijatie opatrení, ktoré by ohrozilo zdravie alebo vývoj dieťaťa (rozsudok veľkého senátu ESLP z 8. júla 2003 vo veci Sahin proti Nemecku, sťažnosť č. 30943/96, § 66). Článok 8 dohovoru nepriznáva žiadnemu z rodičov prednostné právo na výchovu dieťaťa (rozsudok ESLP z 21. februára 2006 vo veci Dostál proti Českej republike, sťažnosť č. 26739/04, § 55). Ochrana „rodinného života“ sa týka súkromia jednotlivca v jeho rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne či materiálne (I. ÚS 13/00). ESLP uvádza, že si uvedomuje to, že vnútroštátne orgány nie sú všemohúce (rozsudok z 18. júla 2006 vo veci Pedovič proti Českej republike, sťažnosť č. 27145/03, § 115). Typ a rozsah opatrení závisí od okolností prípadu, avšak porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb vždy predstavuje dôležitý faktor (rozsudok ESLP z 27. júna 2000 vo veci Nuutinen proti Fínsku, sťažnosť č. 32842/96 § 128).

32. Podľa jedného zo základných princípov mimosporového procesu vyjadreného v čl. 4 CMP, ktoré tak okresný súd, ako i odvolací súd aplikujú pri svojom rozhodovaní, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho „najlepšom záujme“. Inými slovami, objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa“. Obsah týchto práv je homogenizovaný nielen v práve, ale súčasne aj v povinnosti na sústavnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa v zmysle § 28 ods. 1 písm. a) zákona o rodine. Pokiaľ teda ide o záujem maloletého dieťaťa, súd musí tento vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu (porov. I. ÚS 378/2019).

33. Dominantným ustanovením Dohovoru o právach dieťaťa je čl. 3, v ktorého prvom odseku sa konštatuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí vo svojom čl. 3 reflektuje totiž skutočnosť, že akokoľvek možno považovať za prirodzené a žiaduce, aby dieťa bolo vychovávané svojimi rodičmi, nedá sa odhliadnuť od toho, že aj dieťa samé je bytosťou jedinečnou, obdarenou neodňateľnými, nescudziteľnými, nepremlčateľnými a nezrušiteľnými základnými právami a slobodami, teda bytosťou, ktorej by sa malo dostať pri jej vývine to najlepšie, totiž to, aby uvedené atribúty nezostali prázdnyimi slovami (rozhodnutie III. ÚS ČR sp. zn. 125/98). Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov.

34. Vo vzťahu k odvolaniu otca odvolací súd v zhode s okresným súdom uvádza, že za daných skutkových okolností k momentu rozhodovania odvolacieho súdu, rodičia maloletého dieťaťa nie sú spôsobilí vykonávať riadnu starostlivosť o maloletú A.. Nemohlo odvolacím súdom zostať prehliadnutým, že matka po výkone trestu odňatia slobody sa musí vysporiadať so svojou závislosťou, zamestnať sa, rodičia maloletého dieťaťa si musia upraviť svoje pomery a vzájomné vzťahy tak, aby medzi nimi nedochádzalo ku konfliktom, ktorých svedkom predtým bola aj maloletá A.. Rodičia si nielen podľa okresného súdu, ale i podľa odvolacieho súdu, musia upevniť rodičovské zručnosti zamerané na uspokojenie všetkých dôležitých potrieb maloletého dieťaťa, s poukazom na to, čo je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby toto naďalej zotrvalo v starostlivosti svojej tety - navrhovateľky, ktorá spĺňa osobnostné, zdravotné a morálne predpoklady na výkon osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, spôsobom svojho života zaručuje, že osobnú starostlivosť o maloletú bude vykonávať riadne. Je to navrhovateľka, ktorá t.č. napĺňa maloletému dieťaťu všetky jeho potreby, vytvára mu rodinné zázemie, zabezpečuje komplexnú starostlivosť a maloletá vo svojom fyzickom aj psychickom vývoji napreduje. Okresný súd, podľa zistení odvolacieho súdu, rešpektoval aj vyjadrenia maloletej A. o tom, že by chcela bývať so svojimi rodičmi, a preto apeloval na rodičov maloletej, aby v záujme čo najskoršieho návratu maloletej do ich starostlivosti, títo bezodkladne zmobilizovali svoj rodičovský potenciál, v zmysle uloženého výchovného opatrenia v spolupráci s odborníkmi upevnili svoje rodičovské zručnosti. K uvedenému apelu okresného súdu sa pripája i odvolací súd, aby matka realizovala riadne a pravidelne ochranné protitoxikomanické liečenie tak, aby jeho účel bol čo najskôr naplnený, osvojila si a striktno dodržiavala pevný denný režim, zamestnala sa a v neposlednom rade, aby obaja rodičia vyvinuli maximálne úsilie pre zlepšenie vzájomného vzťahu, pokiaľ rodičia maloletej majú záujem vychovávať maloletú A. spoločne tak, aby sa maloletá v čo najmenšej miere stávala svedkom ich hádok, ktoré správanie rodičov nie je v žiadnom prípade žiaduce pre zdravý psychický vývin ich dcéry. Ak okresný súd dospel vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci k záveru, že v danom prípade,

za aktuálneho skutkového stavu je zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky v jeho najlepšom záujme, tak odvolací súd s týmto záverom, ako s vecne správnym, stotožnil. Odvolací súd v zhode s okresným súdom poukazuje na to, že v trestnom konaní bolo matke uložené ochranné protitoxikomanické liečenie, ktoré matka maloletej v čase rozhodovania okresného súdu nezačala vykonávať, na pojednávaní sa vyjadrila tak, že nevedela, že má nastúpiť na výkon ochranného liečenia v lehote 10 dní od doručenia výzvy, v ústave bola vo vynútenej abstinencii, a preto k momentu rozhodovania okresného súdu, nebolo možné vyhodnotiť či a ak áno, akým spôsobom sa matka vysporiadala so svojim problémom s užívaním návykových látok (z vypracovaného znaleckého posudku v trestnej veci týkajúcej sa matky maloletej vyplynulo, že u matky bol znalcom zistený syndróm závislosti od viacerých psychoaktívnych látok - alkohol, marihuana, pervitín). Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky bolo, nielen podľa okresného súdu, ale i podľa odvolacieho súdu, v jeho najlepšom záujme.

35. Odvolací súd akcentuje, že rodičom maloletej nič nebráni v tom, aby navrhovateľke vypomáhali so starostlivosťou o maloletú A. v dohodnutom rozsahu, rodičia, predovšetkým však otec maloletej by mal vyvinúť snahu po zlepšení vzťahu s navrhovateľkou, ktorá v ťažkom období, ktorým si rodina maloletej prešla (závislosť matky od alkoholu a následné väzobné stíhanie matky maloletej, nedostatok rodičovských zručností otca maloletej), poskytla pomoc rodine maloletej tým, že prevzala maloletú A. do svojej starostlivosti, ktorú navrhovateľka vykonáva doposiaľ bez zistených nedostatkov, keďže napäté vzťahy medzi rodičmi maloletej, predovšetkým otca maloletej s navrhovateľkou, ktorá je momentálne blízkou vzťahovou osobou maloletej A., vplývajú negatívne na prežívanie maloletého dieťaťa, ktoré svojich rodičov má prirodzene rado, túži po skorom návrate do ich osobnej starostlivosti.

36. Otec v podanom odvolaní namietal, podľa neho, neštandardné správanie sociálnej úradníčky p. J.. Vo vzťahu k tomuto odvolaciemu dôvodu otca odvolací súd uvádza, že funkciou kolízneho opatrovníka je povinnosť chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa v konaní. Kolízny opatrovník pri ochrane práv dieťaťa zohľadňuje aj názor dieťaťa k prejednávanej veci, ak je to v jeho záujme. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

37. V zmysle § 73 ods. 2 písm. b/ zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately (zákon č. 305/2005 Z.z.) úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vykonáva funkciu kolízneho opatrovníka podľa osobitného predpisu, pričom týmto osobitným predpisom je práve § 31 Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z.z.). Zároveň na základe zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately úrad zabezpečuje sústavnú ochranu života, zdravia a priaznivého vývinu dieťaťa (§ 73 ods. 2 písm. c/). Záujem dieťaťa, tak ako to má na zreteli zákon o rodine v najširšom slova zmysle, možno pre účely výkonu funkcie kolízneho opatrovníka chápať ako zabezpečenie priaznivého a všestranného psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa, najmä uspokojovaním jeho potrieb. Pripomína odvolací súd, že kolízny opatrovník všetky skutočnosti, ktoré zistil na základe šetrení pomerov písomne oznámi súdu, resp. tieto skutočnosti prednesie priamo na pojednávaní súdu ústne do zápisnice, pričom zo strany súdu aj zo strany účastníkov konania mu môžu byť k týmto skutočnostiam kladené rôzne otázky, na ktoré je povinný pohotovo reagovať a odpovedať. Vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní ústne do zápisnice, ako i písomná správa doručená súdu sú z procesného hľadiska dôkazy, ktoré významnou mierou prispievajú k objektívnemu posúdeniu veci, najmä ako má súd v záujme dieťaťa o úprave výchovných pomerov dieťaťa rozhodnúť. Preto ústne vyjadrenia a správy zo zisťovania pomerov musia byť podložené reálnymi úkonmi, ktoré orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vo veci vykonal. Možnosť vzniesť námietku zaujatosti voči kolíznemu opatrovníkovi nie je upravená v žiadnom právnom predpise a nie je teda daná kompetencia súdu ani správneho orgánu o takejto možnosti rozhodnúť. V prípade, že by účastníci súdneho konania namietali alebo vyjadrili nespokojnosť s postupom orgánu sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately pri výkone funkcie kolízneho opatrovníka, je potrebné rozlíšiť, či podanie smeruje proti konaniu fyzickej osoby, ktorá zastupuje orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na základe plnej moci, alebo podanie smeruje proti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ako kolíznemu opatrovníkovi. V prípade, ak námietka smeruje proti fyzickej osobe – zástupcovi, ktorý zastupuje orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, posúdiť postup zamestnanca je oprávnený príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Z podaného odvolania otca je zrejmé, že namietka konkrétne pracovníčku úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Z tvrdení otca a ani z obsahu spisu odvolací súd nezistil také

skutočnosti, ktoré by vierohodne preukazovali tvrdenia otca v rovine zaujatosti kolízneho opatrovníka. Tieto tvrdenia otca boli vo všeobecnej rovine a s najväčšou pravdepodobnosťou sa týkali obdobia mimo súdneho konania. Z uvedených dôvodov odvolací súd nemohol túto námietku vyhodnotiť ako takú, ktorá by mala vplyv na vecnú správnosť záverov okresného súdu. Odvolací súd pre odstránenie akýchkoľvek pochybností konštatuje, že v posudzovanom prípade nebola odvolacím súdom zistená v postupe súdu prvej inštancie pri prejednaní veci žiadna vada, ktorá by znemožnila otcovi maloletého dieťaťa realizáciu jeho procesných práv a ktorá by zmarila možnosť jeho aktívnej účasti na konaní.

38. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

39. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku je koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v § 220 ods. 2 CSP.

40. Odvolací súd považuje za nevyhnutné poukázať i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012, v zmysle ktorého, odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

41. Z judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do detailov, nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie o zverení maloletej do náhradnej starostlivosti odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

42. Vychádzajúc z prezentovaných úvah sa odvolací súd stotožnil s určujúcim záverom súdu prvej inštancie. Vzhľadom na skutkové okolnosti však okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v prejednávanej veci, preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP a v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

43. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

44. Odvolací súd zároveň potvrdil i závislý výrok o trovách konania, pričom východiskom je, že v mimosporových konaniach upravených CMP platí vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení § 52 CMP, § 55 CMP zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, čo znamená, že každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. CMP obsahuje z tejto zásady aj výnimku v zmysle § 55 umožňujúceho náhradu trov konania priznať, ak je to spravodlivé s ohľadom na okolnosti prípadu, pričom zákon nekonkretizuje komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať. Zákonodarca konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že pre aplikáciu § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní. S poukazom na tieto uvedené teoretické východiská súd prvej inštancie rozhodol správne o nároku na náhradu trov

konania v zmysle § 52 CMP, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP, ktoré závery v konkrétnostiach odvolateľ ani nespochybnil a existenciu takýchto okolností ani vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania neuvádzal.

45. Keďže odvolací súd nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP ani pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, o týchto rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

46. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej

veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).